

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 15

15.08.2020 — 31.08.2020

Foreign
Policy
Research
Institute

**FRIEDRICH NAUMANN
FOUNDATION** For Freedom.

Ukraine and Belarus

ЗМІСТ

Частина I

Україна – Європейський Союз	3
<i>Київ-Берлін: перспективи «Нормандського формату» і вплив отруєння Навального на відносини ФРН-РФ</i>	
.....	3
Інші події в ЄС.....	5

Частина II

Зовнішня політика	9
<i>Візит заступника Державного секретаря США Стівена Бігена в контексті політики Штатів щодо України, Білорусі та Росії</i>	
.....	9
Двосторонні відносини	12
ФРН.....	12
Польща	13
США.....	13
АЛБАНИЯ.....	14

Частина III

Опір російській гібридній війні	17
<i>«Вагнергейт»: російські агенти в українській владі як елемент гібридної війни</i>	
.....	17

Частина I

Україна – Європейський Союз

Київ-Берлін: перспективи «Нормандського формату» і вплив отруєння Навального на відносини ФРН-РФ

Міністр закордонних справ ФРН Гайко Маас – частий гість в Україні. 24 серпня глава німецької дипломатії здійснив свій другий візит до Києва за цей рік. Як відзначили в українському МЗС це перший, починаючи з 1991 року, візит німецького високопосадовця в Україну саме в день її Незалежності. Незмінна тема для переговорів очільників зовнішньополітичних відомств двох держав – **врегулювання збройного конфлікту на Донбасі**. Напередодні, пан Маас здійснив візит до Росії, де провів переговори зі своїм російським візаві. Таким чином, німецький міністр «звірив годинники» й зробив спробу налагодити мости перед майбутньою зустріччю в Нормандському форматі на рівні радників. Планувалося, що зустріч відбудеться у Парижі 28 серпня 2020 року, але її відклали на пізніший час.

Німеччина, так само як і Франція, давно наголошують на необхідності виконання домовленостей, досягнутих під час зустрічі лідер Нормандської четвірки минулого року. Вочевидь, **Берлін покладає надії на липнєве перемир'я як запоруку для подальших кроків у процесі врегулювання конфлікту на Донбасі**. Утім, режим припинення вогню є надто крихким: 6 вересня 2020 року порушення режиму тиші призвело до загибелі українського військовослужбовця. Німеччина прагне скористатися моментом нестабільного затишшя для просування подальшого політико-дипломатичного діалогу. Цього хочуть і в Києві, тому реакція української влади на обстріли російської сторони позицій ЗСУ на Донбасі була стриманою.

Досі Німеччина займала лояльну позицію щодо Російської Федерації. Одна з причин цьому криється в економічних інтересах сторін, зокрема в контексті

будівництва «Північного потоку - 2». Перебуваючи в Росії в першій половині серпня, очільник німецького зовнішньополітичного відомства Гайко Маас у черговий раз розкритикував американські санкції проти газогону: «Жодна держава не має права диктувати Євросоюзу його енергетичну політику. І це не вдасться». Проте, нині здається, що офіційний Берлін починає змінювати свою позицію відносно «Північного потоку-2» та Росії загалом.

Каталізатором цього процесу стало отруєння російського опозиціонера Олексія Навального 20 серпня. Спершу позиція канцлера ФРН Ангели Меркель була непохитною – вона заявляла щодо завершення будівництва не слід пов'язувати з отруєння Навального. Однак, коли німецькі експерти офіційно підтвердили факт отруєння російського опозиціонера нервово-паралітичною речовиною «Новічок», риторика уряду ФРН зазнала змін. 2 вересня 2020 року канцлер Німеччини заявила, що Навального хотіли «змусити замовкнути»: *«Ми очікуємо, що Росія надасть роз'яснення з цього приводу. Є дуже серйозні питання, на які може і повинен відповісти тільки уряд Росії»*¹. І хоча Ангела Меркель на пряму не вказала на винуватість Кремля, у Берліні чітко розуміють – докази ведуть безпосередньо до дверей самого Володимира Путіна в Кремлі.

Отруєння Навального посилило анти-російські настрої в німецькому політичному дискурсі. Голова комітету із закордонних справ Бундестагу Норберт Реттген заявив, що реакція ЄС щодо замаху на життя опозиціонера має включати різні аспекти, у тому числі перспективи «Північного потоку-2»: *«Єдина мова, яку розуміє Путін – це мова природного газу»*². До речі, пан Реттген є одним з кандидатів на пост глави «Християнсько-демократичного Союзу». Зважаючи на лідируючі позиції партії, цілком можливо, що він може змінити Ангелу Меркель на посаді канцлера після виборів у 2021 році. Зростання запиту на більш жорстку позицію ФРН щодо Росії, збільшує шанси політика обійти позиції прем'єр-міністра землі Північний Рейн-Вестфалія Арміна Лашета, який відомий своїми про-російськими поглядами. У даному контексті погоджуємося з думкою німецького політичного експерта Андреаса Умланда: *«Рейтинг Лашета впав ще до цієї історії з Навальним. І на перші ролі в ХДС вийшли інші політики, більш жорсткі у ставленні до Росії. З урахуванням же політичних наслідків отруєння російського опозиціонера позиції таких потенційних наступників Меркель зміцнилися»*³.

Таким чином, **для України з'являється хороша можливість більш активно залучити Німеччину на свій бік. Контакти з Путін та політика умиротворення – знову стають токсичними для західних держав**, принаймні на якийсь період часу. Свідченням цього, зокрема, є скасування візиту Міністра закордонних справ і Міністра оборони Франції до РФ. Тож, для Києва настав час скористатися моментом для посилення політико-дипломатичного тиску на Москву, залучивши Берлін і Париж на свій бік у ході переговорів у Нормандському форматі.

¹ <https://www.eurointegration.com.ua/news/2020/09/2/7113903/>

² https://twitter.com/n_roettgen/status/1301397181170167808

³ <https://www.radiosvoboda.org/a/germany-russia/30825918.html>

Інші події в ЄС

Польща і США підписали оборонну угоду про посилення американської присутності

15.08.2020

Міністр оборони Польщі Маріуш Блашак та держсекретар США Майк Помпео підписали у суботу угоду про посилене оборонне співробітництво, яка передбачає збільшення військового контингенту США в країні.

Про це повідомляє "Європейська правда" з посиланням на TVN 24.

Угоду було підписано у Варшаві на церемонії в президентському палаці в присутності президента Анджея Дуди.

Як повідомлялося, угода дозволить збільшити постійну ротаційну присутність США у Польщі приблизно на 1000 осіб. Наразі на ротації у Польщі перебувають 4500 американських військових.

Минулого місяця, відповідно до вимоги президента Дональда Трампа зменшити чисельність військ у Німеччині, Пентагон оголосив, що з Німеччини буде виведено близько 12 000 військовослужбовців, а близько 5600 рушать до інших країн Європи, включаючи Польщу.

Держдепартамент США повідомив, що угода EDCA забезпечує правову основу для співпраці між Польщею і США і відображає загальне бачення поглиблення оборонного співробітництва обох країн. Сполучені Штати мають аналогічні угоди з іншими союзниками по НАТО, такими як Бельгія, Угорщина і Румунія.

EDCA надає "необхідні повноваження, які дозволять силам США отримати доступ до конкретних польських військових об'єктів і здійснювати спільні оборонні заходи", заявили у Держдепі.

Ця угода також підтримує розвиток інфраструктури і дозволяє збільшити присутність американських військ в Польщі.

Угода також вводить механізм розподілу витрат на логістику та інфраструктуру в результаті присутності військ США в Польщі.

У відомстві зазначають, що "Польща матиме право відкликати юрисдикцію США щодо американських солдатів в Польщі у разі серйозних випадків".

Міністр оборони Польщі Маріуш Блашак заявив, що в рамках угоди вдалося домовитись навіть про більше, ніж припускали спочатку. "Це приголомшливий переговорний успіх", - сказав він.

Європейська правда

Депутати Європарламенту оголосили Лукашенка персоною нон-грата в ЄС

17.08.2020

Депутати Європарламенту не визнають результати президентських виборів у Білорусі і вважають Олександра Лукашенка персоною нон-грата.

Про це йдеться у спільній заяві «Європейської народної партії» (EPP), «Прогресивного альянсу соціалістів і демократів» (S&D), партій «Зелені — Європейський вільний альянс» (Greens/EFA), «Відновлючи Європу» (Renew Europe) та "Європейські консерватори та реформісти" (ECR), передає Укрінформ.

«Президентські вибори 9 серпня не були ані вільними, ані справедливими, і звіти, які заслуговують на довіру, вказують на перемогу Світлани Тихановської. Тому ми не визнаємо Олександра Лукашенка переобраним президентом Білорусі і вважаємо його персоною нон-грата в Європейському союзі. Ми приєднуємося до

білоруського народу в його вимозі до нових і вільних виборів під наглядом незалежних спостерігачів», — йдеться у заяві.

Євродепутати засудили арешти та акти насильства і тортур проти мирних демонстрантів та закликали до всебічного розслідування цих злочинів.

«У зв'язку з цим ми нагадуємо Олександру Лукашенку про відповідальність. Ми рішуче засуджуємо придушення Інтернету і ЗМІ, блокади доріг і залякування журналістів з метою зупинити потік інформації про ситуацію в країні. Ми закликаємо до негайного звільнення всіх довільно затриманих і політичних в'язнів, затриманих до і під час виборчої кампанії», — йдеться у заяві.

Крім того, євродепутати закликали Росію утримуватися від будь-якого прихованого або відкритого втручання в ситуацію у Білорусі, а інститути ЄС і держави-члени пильно протидіяти будь-яким діям Росії у цьому напрямі.

Укрінформ

ЄС вирішив не визнавати результатів виборів президента Білорусі

19.08.2020

Європейський союз вирішив не визнавати результати виборів президента Білорусі та збирається накласти санкції на «суттєву кількість» людей, які стоять за фальсифікацією виборів та жорстоким поводженням з протестувальниками.

19 серпня ЄС провів екстрений саміт. Президент Європейської ради Шарль Мішель заявив, що позиція ЄС «дуже очевидна: зупиніть насилля».

«Ми рішуче стоїмо на захисті права білоруського народу визначати свою власну долю. ЄС незабаром накладе санкції на суттєву кількість осіб, відповідальних за насилля, репресії та шахрайство під час виборів», — сказав Мішель.

Канцлер Німеччини Ангела Меркель заявила, що вибори не були «ні вільними, ні чесними».

«Ось чому результати виборів не можуть бути визнаними», — пояснила Меркель.

У Мінську й інших містах Білорусі від вечора 9 серпня тривають акції протесту. Люди протестують проти результатів виборів президента, на яких, за офіційними даними, перемогу здобув чинний голова держави Олександр Лукашенко. Він є президентом Білорусі вже 26 років.

Люди заявляють, що результати виборів, за якими Лукашенко отримав 80% голосів, а його головна конкурентка Світлана Тихановська — 10%, були сфальсифіковані.

Силовики у перші дні протестів жорстоко розганяли демонстрантів, били їх, застосовували гумові кулі, кийки, водомети, сльозогінний газ.

Радіо Свобода

У Польщі офіційно оголосили нового главу МЗС

20.08.2020

Польща офіційно оголосила ім'я нового міністра закордонних справ, ним стане Збігнєв Рау.

Як пише "Європейська правда" з посиланням на RMF24, про це оголосив прем'єр-міністр країни Матеуш Моравецький.

Рау є депутатом від правлячої партії "Право і справедливість" та наразі очолює комітет Сейму із закордонних справ.

Раніше вдень журналісти з посиланням на свої джерела повідомляли, що він є найбільш імовірним кандидатом на посаду нового міністра закордонних справ.

Збігнев Рау замінить на посаді глави польської дипломатії Яцека Чапутовича, який подав у відставку сьогодні вранці.

Як прокоментували в МЗС, Яцек Чапутович раніше заявляв, що після президентських виборів гарний час для зміни голови польської дипломатії, та висловив впевненість, що його наступник продовжить нинішню лінію.

Європейська правда

Єврокомісія схвалила пакет пропозицій для посилення торгівлі з Україною

24.08.2020

Європейська комісія у понеділок прийняла пакет пропозицій, спрямованих на збільшення торгівлі між Європейським Союзом і країнами, які використовують конвенцію Пан-Євро-Мед, серед яких і Україна.

Про це повідомляє "Європейська правда" з посиланням на пресслужбу Європейської комісії.

"Сьогоднішні пропозиції модернізують преференційні торговельні угоди ЄС з 20 торговими партнерами з Пан-Євро-Мед, роблячи відповідні "правила походження" в цих угодах більш гнучкими і зручними для бізнесу", - сказано у повідомленні комісії.

Окрім України, ці пропозиції вносять поправки в двосторонні угоди ЄС з наступними: Ісландія, Ліхтенштейн, Норвегія, Швейцарія, Фарерські острови, Туреччина, Єгипет, Ізраїль, Йорданія, Ліван, Палестина, Грузія, Молдова, Албанія, Боснія і Герцеговина, Північна Македонія, Чорногорія, Сербія та Косово.

"Ми повинні зробити все, що в наших силах, для полегшення торгівлі та економічної діяльності між ЄС і нашими сусідами в Євро-середземноморському регіоні, а також для сприяння регіональної інтеграції", - прокоментував Паоло Джентілоні, єврокомісар з питань економіки.

Схвалений пакет включає 21 пропозицію Раді ЄС, що забезпечать більш зручні правила походження в торгових угодах ЄС з більшістю сусідніх країн.

"Правила походження" є необхідними в рамках будь-якої торгової угоди, оскільки вони визначають, які товари можуть користуватися преференційним режимом. При дотриманні всіх необхідних вимог товари з преференційним походженням можуть ввозитися з більш низькими ставками мит або навіть з нульовою ставкою, в залежності від режиму преференційного тарифу.

Україна почала застосування конвенції Пан-Євро-Мед з січня 2019 року.

Європейська правда

Греція, Франція і Кіпр проведуть триденні військові навчання

25.08.2020

Греція, Франція і Кіпр проведуть спільні військові навчання у Середземному морі з 26 по 28 серпня.

Як передає Укрінформ, про це повідомляє грецький портал Ekathimerini.

Зазначається, що з французькі винищувачі Rafale і стільки ж грецьких F-16 приземлилися на військовій базі Андреаса Папандреу в кіпрському Пафосі.

Французький фрегат La Fayette також візьме участь у навчаннях, у заключній фазі, що почнеться у п'ятницю, йдеться в повідомленні.

Раніше повідомлялося, що Франція розгортає два винищувачі Rafale та фрегат у східному Середземномор'ї через напругу між Грецією та Туреччиною.

Нещодавні спроби Туреччини провести дослідження у Східному Середземномор'ї поблизу острова Кастеллорізо призвели до значної напруги у відносинах із Грецією.

Так, Греція вважає, що зона поблизу острова Кастеллорізо, де Туреччина хоче здійснювати дослідження, входить до її континентального шельфу. Туреччина називає претензії Греції необґрунтованими та збирається продовжити дослідження.

Греція оголосила, що приводить армію у підвищену бойову готовність та анонсувала військові навчання із залученням флоту та авіації поблизу зони, куди Туреччина відправила своє дослідницьке судно Oğuz Reis у супроводі військових кораблів.

Укрінформ

Єврокомісар з питань торгівлі пішов у відставку після скандалу з порушенням карантину

28.08.2020

Єврокомісар з питань торгівлі Філ Хоган, обраний за квотою Ірландії, пішов у відставку після скандалу з порушенням ним карантинних вимог.

Як пише "Європейська правда" з посиланням на DPA, про це він повідомив ірландським ЗМІ.

За словами Хогана, це його особисте рішення, прийняте для того, аби скандал надалі не шкодив ефективності його роботи як єврокомісара і не створював проблем для Єврокомісії, та що президентка Єврокомісії не підштовхувала його до цього рішення.

"Я не порушив закону, але міг би ретельніше дотримуватись рекомендацій", - зазначив він, коментуючи своє рішення. Хоган додав, що шкодує про те, що його поведінка спричинила стільки неприємностей для колег із Єврокомісії.

Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн повідомила, що приймає відставку Хогана і поважає його рішення та подякувала йому за співпрацю.

В уряді Ірландії заявили, що Філ Хоган вчинив правильно, вирішивши йти з посади. Прем'єр Майкл Мартін зазначив, що Хоган "віддано служив Європі та Ірландії", але кожен зобов'язаний дотримуватися рекомендацій органів охорони здоров'я.

Нагадаємо, Хоган опинився під шквалом критики після того, як відвідав вечерю в гольф-клубі, на якій були присутні понад 80 осіб. У святкуванні взяли участь єврокомісар з питань торгівлі, міністр сільського господарства, сенатори та суддя Верховного суду.

При цьому, напередодні уряд Ірландії оголосив про нові обмеження для припинення розповсюдження Covid-19, які включали обмеження на громадські збори та заборону на проведення офіційних або неофіційних заходів або вечірок у ресторанах, кафе та готельних ресторанах.

Першим у відставку подав міністр сільського господарства Дара Каллеарі. Натомість Філ Хоган та суддя Верховного суду Саймус Вулф спершу обмежилися вибаченнями.

Єврокомісар з питань торгівлі - одна з найвагоміших посад у керівних органах ЄС. У його повноваження входить ведення торгових переговорів від імені усіх 27 країн-членів. Хоган відігравав ключову роль і в триваючих перемовинах щодо співпраці ЄС та Британії після Brexit.

Європейська правда

Ішінгер оголосив про кінець стратегічного партнерства Німеччини з РФ

29.08.2020

Голова впливової Мюнхенської безпекової конференції Вольфганг Ішінгер заявив про кінець ідеї стратегічного партнерства Німеччини з Росією після отруєння російського опозиціонера Алексея Навального.

Як повідомляє "Європейська правда", таку думку Ішінгер висловив у інтерв'ю німецькому виданню Der Spiegel.

Варто наголосити, що Ішінгер є одним з найвпливовіших німецьких дипломатів. Він відомий тим, що виступав за продовження діалогу з Путіним попри його дії. За ініціативи Ішінгера цього року розробили скандальний "мюнхенський план" про припинення війни в Україні.

Відповідаючи на запитання про те, як справа Навального впливає на німецько-російські відносини, Ішінгер зазначив, що, "на жаль, ми переживаємо новий мінімум".

"У Москві жертву висміюють. Вже з однієї цієї причини це невимовно незручний процес для Кремля. Авторитет Росії вже був підірваний нападом на Сергея Скрипаля у Великій Британії, вбивством чеченського емігранта в берлінському Тіргартені і хакерською атакою на Бундестаг", - сказав німецький дипломат.

За його словами, канцлерка Ангела Меркель проявляла терпіння щодо президента Владіміра Путіна протягом останніх 15 років. У 2014 році, каже Ішінгер, вона була єдиною главою уряду, що розмовляла з Путіним по телефону знову і знову, іноді по кілька разів на тиждень.

"Давно зрозуміло, чого варте слово з Москви. Там діє закон найсильнішого. Це кінець, на жаль, і самої ідеї стратегічного партнерства", - констатував німецький дипломат.

Нагадаємо, Навальний з минулих вихідних перебуває в медичній комі у берлінській лікарні, куди його доставили літаком після того, як він втратив свідомість під час польоту з Томська до Москви у Росії.

Німецька клініка заявила, що попереднє медичне обстеження вказує на отруєння політиком.

Європейська правда

Частина II

Зовнішня політика України

Візит заступника Державного секретаря США Стівена Бігена в контексті політики Штатів щодо України, Білорусі та Росії

24-27 серпня Державного секретаря США Стівен Біген здійснив робочий візит до Литви, Росії та України. Поїздка американського високопосадовця була зумовлена хвилею масових протестів і затримань у Білорусі після президентських виборів. Усі три держави, куди направився Стівен Біген, цілеспрямовано чи мимоволі опинилися втягнуті в білоруську кризу. Литва виступила одним з найбільших промоутерів санкцій проти Білорусі й надала прихисток для опонентки Лукашенка Світлани Тихановської. Росія ж стала основним переговорником з Олександром Лукашенком, отримавши на це негласний мандат від західних держав. Україна ж опинилася в центрі неоднозначної ситуації з російськими «вагнерівцями», які були затримані в Білорусі, а потім відправлені назад до Москви.

Таким чином, основною метою візиту заступника Державного секретаря США до трьох столиць було обговорення білоруського питання. Попри зближення Мінська та Вашингтона протягом останніх років, здається, що Сполучені Штати мають обмежений вплив на ситуацію в Білорусі. Від початку США не поспішали з реакцією на масові протести й затримання: заява Державного департаменту була оприлюднена на кілька днів пізніше, ніж у європейських столицях. Те ж саме стосується і санкцій. Уже на початку вересня 2020 року у Вашингтоні заговорили про підготовку персональних обмежень проти білоруських високопосадовців, але, очевидно, що вони матимуть дуже обмежений вплив на ситуацію. Річ у тім, що *ані*

США, ані ЄС не хочуть розгортання білоруської кризи й зацікавлені у збереженні статус-кво. Вашингтон розглядає ситуацію в Білорусі як внутрішню кризу, а не конфронтацію між Заходом і Росією. Вочевидь, у США погоджуються з тим, що Білорусь є вотчиною РФ. Підтвердженням цьому можуть слугувати висловлювання Стівена Бігена, які цитує видання Politico: *«Це не змагання між Сполученими Штатами і Росією за вплив. Білорусь і білоруський народ мають довгу історію і глибоку схильність до співпраці з Російською Федерацією»*⁴. Вочевидь, і самі Сполучені Штати не квапляться руйнувати мости з Лукашенком і залишають простір для подальшої співпраці.

Примітно, що Стівен Біген у поїзді супроводжував дипломат Джордж Кент, який кілька років працював в Києві заступником голови місії і чудово розуміється на українському питанні. Тож, очевидно, питання конфлікту на Донбасі також було предметом обговорення української та американської сторін. Зокрема, під час візиту заступник Державного секретаря США зустрівся з віце-прем'єром - міністром з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексієм Резніковим, який входить до складу делегації України в ТКГ.

Інше більш делікатне питання, яке вочевидь, було предметом діалогу між сторонами, стосувалося виборів у США. У повідомленні Офісу Президента про зустріч Володимира Зеленського і Стівена Бігена вказано: *«Говорячи про міжнародну політику, Стівен Біган дуже високо оцінив позицію України щодо невтручання в американські вибори»*⁵. Вочевидь, у США добре пам'ятають, як у 2016 році оприлюднення «чорної бухгалтерії Партії регіонів» зіграло злий жарт з Дональдом Трампом і призвело до відставки керівника його передвиборчого штабу Пола Манафорта. Цьогоріч у спробах втручання в американську політику засвітився український депутат Андрій Деркач, який має тісні зв'язки з Російською Федерацією. У серпневому заяві розвідка Сполучених Штатів заявила: *«Проросійський український парламентарій Андрій Деркач поширює заяви про корупцію – в тому числі за допомогою оприлюднення давніх телефонних переговорів – щоб дискредитувати кандидатуру колишнього віце-президента Байдена і Демократичну партію. Деякі пов'язані з Кремлем особистості також прагнуть звеличити кандидатуру президента Трампа в соціальних мережах і на російському телебаченні»*⁶. Українська влада розуміє всю небезпеку втягнення в американські вибори, але і гарантувати того, що українські поплічники Кремля не виллють чергу порцію бруду напередодні виборів, у Києві теж не можуть.

Нині розвиток політичного діалогу зі США стоїть на паузі. Перед Вашингтоном нині стоїть багато внутрішніх викликів, а головне – розпочалася активна фаза виборчої гонки. Хто б не став Президентом, підтримка України збережеться. І президент Дональд Трамп, і кандидат Джо Байден привітали державу з Днем Незалежності, запевнивши в незмінній підтримці. Результати виборів можуть позначити нову главу у відносин Україна – США. Нині ж головне – запобігти спробам нових «вкидів», щоб не розпочинати розмову після виборів зі з'ясування неприємних обставин.

⁴ <https://www.politico.com/news/2020/09/02/belarus-election-trump-administration-407979>

⁵ <https://www.president.gov.ua/news/volodimir-zelenskij-zustrivsia-u-krivomu-rozi-iz-zastupnikom-63073>

⁶ <https://www.dni.gov/index.php/newsroom/press-releases/item/2139-statement-by-ncsc-director-william-evanina-election-threat-update-for-the-american-public>

Двосторонні відносини

ФРН

Дмитро Кулеба і Гайко Маас обговорили підготовку до наступної зустрічі міністрів Нормандського формату

24.08.2020

24 серпня з робочим візитом у столиці України перебував Федеральний міністр закордонних справ Німеччини Гайко Маас. Це перший, починаючи з 1991 року, візит німецького високопосадовця в Україну саме в день її Незалежності.

У рамках візиту в МЗС України відбулися переговори очільників зовнішньополітичних відомств обох держав.

Перед початком переговорів Дмитро Кулеба та Гайко Маас спільно поклали квіти до Стіни пам'яті біля Михайлівського Золотоверхого собору й вшанували пам'ять українських воїнів, які загинули, захищаючи суверенітет і територіальну цілісність України.

«Розглядаємо візит Федерального Міністра закордонних справ Німеччини Гайко Мааса в Україну саме у День Незалежності як вияв дружніх відносин, а також солідарності й твердої підтримки Німеччиною України у вирішенні актуальних викликів нашої держави, насамперед у контексті захисту суверенітету й територіальної цілісності», – заявив міністр Дмитро Кулеба під час переговорів з німецьким колегою.

У ході зустрічі основна увага була сконцентрована на врегулюванні військового конфлікту на Донбасі, спричиненого російською агресією.

Дмитро Кулеба подякував Гайко Маасу, а також главі МЗС Франції Жан-Іву Ле Дріану за підтримку його ініціативи провести найближчим часом зустріч міністрів закордонних справ Нормандського формату. Очільник МЗС України підкреслив, що дотримання режиму припинення вогню на Донбасі створює позитивне підґрунтя для просування на шляху дипломатичного врегулювання конфлікту.

Українська сторона відзначила важливість збереження питання окупованого Криму на міжнародному порядку денному. Міністр закордонних справ України ознайомив німецького колегу з основним змістом і цілями Кримської платформи й висловив впевненість в активній співпраці з німецькими та іншими міжнародними партнерами в рамках реалізації цієї ініціативи.

З метою поглиблення й координації всебічного співробітництва між Україною та ФРН міністри домовилися відновити регулярні консультації на рівні зовнішньополітичних відомств.

З огляду на великі втрати українського народу у Другій світовій війні міністр Дмитро Кулеба наголосив на важливості отримання дозволу німецької сторони на встановлення в Берліні Меморіалу українцям-жертвам війни.

Міністри констатували спільний інтерес у вирішенні ситуації в Білорусі шляхом національного діалогу. Дмитро Кулеба відзначив інтерес України у добросусідських відносинах з незалежною й демократичною Білоруссю.

Міністерство закордонних справ України

Польща

Дмитро Кулеба і Збігнєв Рау провели першу телефонну розмову і підтвердили важливість Люблінського трикутника **26.08.2020**

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба провів телефонну розмову з новопризначеним міністром закордонних справ Республіки Польща Збігнєвом Рау.

Дмитро Кулеба привітав Збігнєва Рау з призначенням на посаду та запевнив у готовності надалі розвивати відносини між Україною та Польщею.

Міністри підтвердили важливість Люблінського трикутника України, Польщі та Литви та його подальшого зміцнення як важливого регіонального формату взаємодії.

Співрозмовники домовилися про подальші контакти та співпрацю. Глава МЗС України запросив польського колегу відвідати Україну з візитом.

У свою чергу, новопризначений міністр закордонних справ Польщі висловив переконаність у майбутній плідній співпраці задля успішного розвитку українсько-польських відносин. Він підкреслив, що розмова з українським колегою стала однією з перших його телефонних розмов, що вказує на важливість відносин між двома державами.

Міністерство закордонних справ України

США

Володимир Зеленський зустрівся у Кривому Розі із заступником Державного секретаря США

27.08.2020

Перебуваючи з робочою поїздкою на Дніпропетровщині, Президент України Володимир Зеленський у рідному Кривому Розі зустрівся із заступником Державного секретаря Сполучених Штатів Америки Стівеном Біганом, який прибув на малу батьківщину Президента заради цієї зустрічі. Спількування відбулося після телефонної розмови Володимира Зеленського з Держсекретарем США Майком Помпео.

На зустрічі Володимир Зеленський порушив питання двосторонньої співпраці України та Сполучених Штатів Америки, зокрема щодо фінансової та військової підтримки нашої держави. Стівен Біган наголосив, що США є стратегічним партнером України, та підкреслив, що Україна має двопартійну підтримку у Сполучених Штатах.

Володимир Зеленський детально поінформував про стан перемовин щодо закінчення війни на Донбасі та просування до миру в Мінському й Нормандському форматах. Заступник Держсекретаря США назвав великим досягненням збереження всеосяжного та повного режиму припинення вогню впродовж 31 дня.

Також сторони обговорили стратегію дій держав в умовах пандемії. Володимир Зеленський зазначив, що країнам необхідно співпрацювати, щоб якнайшвидше повернутися до нормального життя та відновити роботу всіх галузей економіки.

Говорячи про міжнародну політику, Стівен Біган дуже високо оцінив позицію України щодо невтручання в американські вибори.

Додатково сторони обговорили події в Білорусі, погодившись, що ситуація потребує стабілізації та мирного врегулювання.

Крім того, Володимир Зеленський і заступник Державного секретаря США відвідали ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг». Підприємство є одним із найбільших виробників сталевих прокатів в Україні. Воно спеціалізується на виробництві довгомірних прокатів, зокрема арматури й катанки зі звичайних і низьколегованих

марок сталі, також виробляє агломерат, концентрат, кокс, чавун, сталь, сортовий і фасонний прокат.

Глава Української держави та заступник Держсекретаря США ознайомилися з роботою конвертерного цеху МБЛЗ.

Офіс Президента України

Албанія

Новий рівень двосторонніх відносин: Україна відкрила посольство в Албанії

02.08.2020

1 вересня посол України в Республіці Албанія Володимир Шкуров вручив вірчі грамоти Президенту Республіки Албанія Іліру Меті.

«Відкриття посольства є історичною подією як для України, так і Албанії, що дасть можливість реалізувати у повній мірі потенціал наших двосторонніх відносин» - зазначив посол України.

Володимир Шкуров подякував албанській стороні за її беззаперечну підтримку в протидії російській агресії.

У свою чергу, Президент Албанії вкотре підтвердив позицію албанської сторони щодо підтримки суверенітету та територіальної цілісності України.

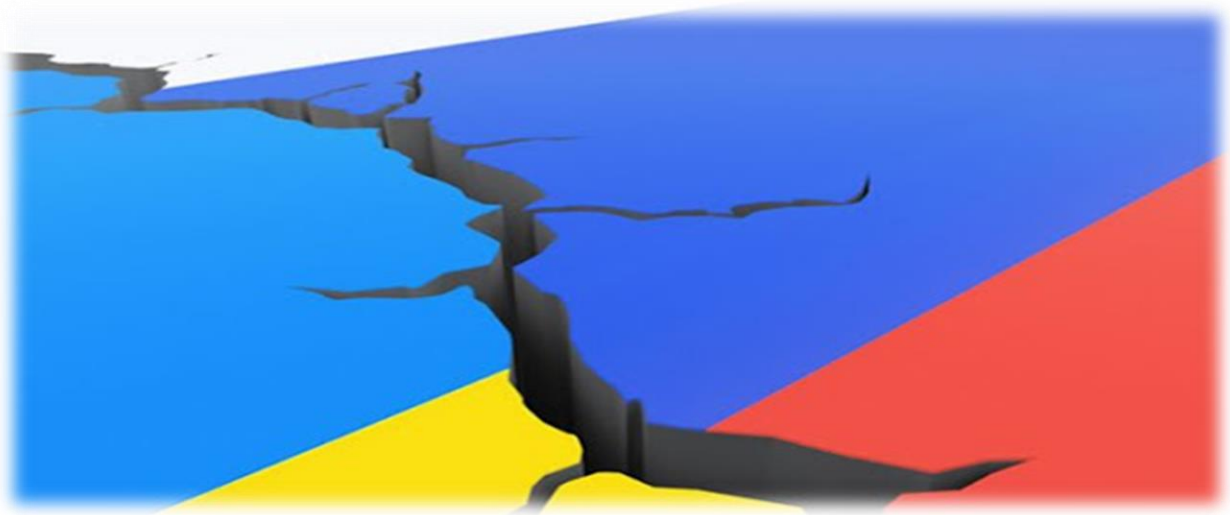
Сторони обговорили взаємодію у міжнародних організаціях, розвиток політичного діалогу, туризму, посилення економічної співпраці та міжлюдських контактів.

Глава албанської держави Ілір Мета передав запрошення Президенту України Володимирі Зеленському здійснити офіційний візит до Албанії.

Міністерство закордонних справ України

Частина III

Опір російській гібридній війні

«Вагнергейт»: російські агенти в українській владі як елемент гібридної війни

З часу затримання бойовиків ПВК «Вагнер» у Білорусі пройшло вже не мало часу, проте ця історія продовжує хвилювати українське суспільство – як звичайних громадян, так і політиків. В Україні намагаються з'ясувати, хто винен у зриві спецоперації спецслужб? Як впливає зі статті журналіста Юрія Бутусова, «вагнерівці» опинилися в Мінську в результаті довготривалої спецоперації, а не тому, що росіяни відправили їх до Білорусі для підготовки протестів проти Олександра Лукашенка. Планувалося, що літак з бойовиками здійснить вимушену посадку в Україні під приводом епілептичного нападу в одного з пасажирів, після чого мало відбутися затримання найманців, які воювали на Донбасі. Проте, спецоперація зірвалася. І, схоже, що дорога до винних у зриві грандіозного плану українських спецслужб веде до найвищих посадових осіб в Офісі Президента.

Провину за провал спецоперації Юрій Бутусов покладає на голову ОПУ Андрія Єрмака, через якого нібито спершу відбулося перенесення спецоперації, а потім – її зрив. Після оприлюднення цієї інформації прес-служби СБУ і СЗР заперечили сам факт спецоперації, заявивши – це російський фейк. Сам Андрій Єрмак прокоментував ситуацію наступним чином: «Добре продумана і спланована дезінформаційна кампанія».

Опозиційно налаштовані до чинної влади політики почали вимагати негайного розслідування ситуації. Парламентська фракція «Європейська солідарність» закликає створити тимчасову слідчу комісію (ТСК) для з'ясування фактів причетності найвищих посадовців України до екстрадиції «вагнерівців» із Білорусі в Росію. Кримінальне розслідування цієї ситуації досі не було розпочато, проте 9 вересня Шевченківський суд зобов'язав СБУ відкрити провадження за ст. ККУ (державна зрада) та ст.111 (шпигунство) щодо Єрмака. З одного боку, навряд чи розслідування зможе привести до реальних

наслідків для винних, проте сам факт відкриття провадження говоритиме сам за себе. Річ у тім, що оточення президента Зеленського стає дедалі більш токсичними для нього самого. Навряд чи постійна присутність Єрмака на переговорах із західними партнерами додає переваг позиції глави держави.

Так, за інформацією видання ZN.UA, За словами джерел ZN.UA, спецоперація була організована у співпраці українських та американських спецслужб. Очевидно, що зрив планів, над якими працювали близько року, підриває довіру між сторонами й ставить під загрозу подальшу співпрацю. Проте, оглядач видання Володимир Кравченко не виключає, що американська сторона була поінформована про наміри українських «кротів» зірвати спецоперацію: *«Наші співрозмовники, що в американців був інший пріоритет: заздалегідь прорахувавши, що буде витік інформації, вони планували дискредитувати Єрмака та Демченка, аби вирвати Зеленського з проросійської «бульбашки», де той опинився, і змусити його відправити голову ОП і заступника секретаря РНБО у відставку»*⁷. Проте, як можемо зараз спостерігати, Андрію Єрмаку вдається уникати наслідків – про його відставку нині не йдеться. Відсутність реакції дискредитує українську владу, як всередині країни, так і за кордоном.

Більше того, ситуація дозволила виявити лінії внутрішньополітичного протистояння, яке розколює українські спецслужби. Можна простежити відверте протистояння, яке відбувається між секретарем РНБО Олексієм Даніловим і його заступником – Русланом Демченком. Схоже, що Данілова від початку не інформували до проведення цієї спецоперації, на що вказують його стримані заяви. Складається враження, що секретар РНБО намагається відмежуватися від ситуації, проте нинішня ситуація ставить під загрозу злагодженість роботи РНБО і довіру всередині відомства.

Таким чином, *«вагнергейт» показує, що гібридна війна проти України триває*. Як і за часів Віктора Януковича, російські агенти впливу вільно проникають у вищі ешелони влади, створюючи загрози для національної безпеки. Адекватною реакцією на цю ситуацію має стати проведення повноцінного розслідування. Очевидно, що з'ясування обставин «зливу даних» розтягнеться в часі. Може, статися так, що в разі зміни політичної кон'юнктури покарання за зраду, – якщо її доведуть, – ще наздожене винних, хоча й не так скоро, як це вимагає суспільство.

⁷ <https://zn.ua/ukr/internal/pro-viddanist-i-zradu.html>